

RÄDDA BARNENS REMISSVAR PÅ EN GEMENSAM ANGELÄGENHET SOU 2020:46

Finansdepartementet
Ekonomiska avdelningen
Fördelningsanalysenheten
Fi2020/03418

2020-04-09

Inledning och sammanfattning

Rädda Barnen har beretts möjlighet att svara på denna remiss och tycker som helhet, med enstaka undantag, att utredningens förslag och rekommendationer ligger väl i linje med många av Rädda Barnens ställningstaganden för en bättre efterlevnad av FN:s konvention om barnets rättigheter. Många av reformerna som föreslås, ser vi som direkt nödvändiga för att Sverige i framtiden ska kunna leva upp till sitt rykte som ett barnrättsligt föregångsland. Med det sagt, tar vi starkt avstånd från att sänka Sveriges enprocentsmål i biståndspolitik. Vi ser att det riskerar att öka ojämlikheten bland barn internationellt, i syfte att öka jämlikheten nationellt.

16.2 Finanspolitik och krishantering

Bedömning att fördelningsaspekterna på utformningen av krisåtgärderna måste bevakas.

Rädda Barnen delar utredningens bedömning och vill särskilt understryka vikten av barnrättsperspektivet i denna bevakning. Inte minst för att långvarigheten i samhällskonsekvenserna riskerar bli särskilt stor när barn drabbas.

17 Utbildning och kultur

17.3.1 Huvudmannaskap, ledning och finansiering av förskolan och skolan

Ekonomiska ramar

Rekommendation om omfördelning av skolornas resursfördelning.

Rädda Barnen vare sig till- eller avstyrker ett ökat statligt ansvar för skolsystemet. Oavsett hur ansvarsfördelningen ser ut mellan stat- och kommun, hur resursfördelning administreras eller integreras, behöver likvärdigheten i skolsystemet öka. Sverige har anledning att ta kritiken från FN:s barnrättskommitté på största allvar. På kommitténs fråga om hur "Measures taken to address municipal disparities and improve educational outcomes for children in disadvantaged or marginalized situations, including children in disadvantaged socioeconomic situations, children in alternative care, asylum-seeking children, children considered as being "in transit", Sami children and children with disabilities;"¹ är Sveriges regering fortfarande svaret skyldig.

Integrering av fristående förskolor och skolor i ett gemensamt utbildningssystem

Rekommendation: De fristående skolorna integreras tydligare i det offentliga utbildningssystemet. Dimensioneringen och planeringen av utbildningen görs gemensamt för offentliga och fristående

¹

skolor inom ramen för Skolverkets regionala organisation. Den fria etableringsrätten inom skolområdet begränsas genom förhandsprövning av behovet.

Rädda Barnen varken av- eller tillstyrker denna rekommendation, men vill återigen betona vikten av ökad jämlikhet inom skolan och att skolans kompensatoriska uppdrag måste uppfyllas oavsett huvudman. Rädda Barnen har i vårt remissvar till utredningen "Nya regler för skolor med konfessionell inriktning (SOU 2019:64)" yttrat oss. Vi delar utredningens bedömning att det finns skäl att överväga om de uppgifter i fråga om godkännande och tillsyn av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem, som idag åvilar kommunerna, istället ska samlas hos en central myndighet. En sådan ordning skulle innebära att såväl godkännandeprovning som tillsyn skulle bli mer enhetlig över landet, vilket bidrar till en mer likvärdig skola. Som redovisas i det betänkandet har Skolinspektionen funnit att kvaliteten i kommunernas tillsyn av fristående skolor varierar. Skolinspektionens bedömning var att två tredjedelar av kommunerna behövde utveckla sin tillsyn och att flera kommuner var osäkra på hur de ska använda skollagens sanktionsmöjligheter för att komma tillrätta med problem i de fristående skolorna.

Förvaltningspolitiska aspekter på fristående skolor

Förslag: Frågan huruvida vinstdrivande verksamhet är förenlig med myndighetsutövning inom skolområdet utreds förutsättningslöst.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget, att frågan bör utredas och att utredningen ska ske förutsättningslöst.

Förslag: Offentlighetsprincipen bör ges samma innebörd hos fristående skolor som i dag gäller för kommunala skolor. Privatanställda är normalt underkastade avtalad tystnadsplikt som inte viker för meddelarfrihet. Det är en fråga som bör utredas närmare.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget att frågan bör utredas närmare.

Rekommendation om gemensamt antagningssystem och förändringar i turordningssystem etc.

Rädda Barnen varken av- eller tillstyrker rekommendationen, men ser nödvändigheten av ett system som bättre än dagens åstadkommer likvärdighet, transparens och tydlighet.

Rekommendation: Förskolan görs på sikt obligatorisk från 3 års ålder. Kvalitetskraven på verksamheten höjs parallellt med denna höjning av ambitionsnivån.

Förslag om tillsättande av utredning för långsiktig kompetensförsörjning och kvalitetsförstärkning inom förskolan.

Rädda Barnen ser nyttan med att så många barn som möjligt går i förskolan från tidig ålder, inte minst för att främja språkutveckling för barn med ett annat modersmål än svenska. Vi tar inte ställning i frågan om att göra förskola från 3 års ålder obligatorisk, men rekommenderar starkt att regeringen utreder orsakerna till att alla barn som skulle gagnas av det, inte går i förskolan redan vid tre års ålder. Vi ser t.ex. att vissa föräldrar i osäkert boende har svårt att få det att gå ihop logistiskt med att hämta och lämna på förskola när man har långa resvägar. Vi ser även goda exempel på hur man i andra europeiska länder arbetar mer med småbarnsfamiljer som en helhet, med förskole- och föräldrastödsverksamhet i samma insats.

Förslag: Ambitionsnivån för yrkesvägledningen i skolorna höjs, med sikte på att dels intressera barn och ungdomar med svag studiesocial bakgrund för högre studier, dels öka intresset för yrkesval som överskrider traditionella könsrollgränser. Tidiga insatser bör prioriteras.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

17.3.3 Pedagogik, lärarutbildning och läromedel

Förslag: Öka anslagen till den praktikanknutna forskningen om förskola och skola, med ett kompensatoriskt perspektiv i utvärderingen av olika undervisningsmetoder.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

Rekommendation: Undersök möjligheterna att lagfästa krav på att pedagogiken inte ska missgynna elever med sämre förutsättningar.

Rädda Barnen tillstyrker rekommendationen med hänvisning till art. 29 i FN:s konvention om barnets rättigheter: "Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning ska syfta till att: (a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga,..."

17.3.6 Uppsökande kulturpolitik

Förslag: Kraven på att kulturpolitiken ska vara uppsökande skärps. Den förda politiken utvärderas med avseende på detta mål.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget i den del som handlar om alla barns rätt till en meningsfull fritid. Ett av de viktigaste syftena med kulturpolitik måste vara att jämna ut skillnaderna i tillgänglighet bland barn. Även barn med sämre sociala, ekonomiska och andra förutsättningar måste få tillgång till kultur.

Förslag: Kulturskolorna ses som en del av det allmänna utbildningssystemet. Ett statligt stöd införs, villkorat på att kommunerna visar hur man via kulturskolorna avser att nå nya grupper av kulturutövare.

Rädda Barnen vare sig till- eller avstyrker, men är enig med utredningen om syftet att alla barn i Sverige ska ha tillgång till kulturskolans utbud.

18 Arbetsliv

18.3.1 Stärkt ställning för arbetstagare på arbetsmarknaden

Förslag om utredning konsekvenserna för anställningstryggheten för visstidsanställda.

Föräldrars otrygga anställningar drabbar barn. Både för att det ger familjer otrygg ekonomi och för att otrygga anställningsförhållanden riskerar att tvinga föräldrar att inte prioritera barnens bästa framför arbetsgivarens önskemål i tillräcklig utsträckning. I balansen familjeliv/arbetsliv riskerar föräldraskap och barn dra det kortaste strået.

Förslag: Utred samhällsekonomiska vinster och kostnader förknippade med att ge arbetstagare rätt till barnomsorg vid arbete på obekvämt arbetstid.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget, med tillägg att en ambitiös barnkonsekvensanalys måste ingå i direktiven för en sådan utredning. Rädda Barnen ser problemet att, i synnerhet ensamstående vårdnadshavare idag har små möjligheter att arbeta på obekväma arbetstider.

18.3.2 Aktiv arbetsmarknadspolitik

Förslag: Uppdra åt Arbetsförmedlingen att utforma en utvärderingsbar försöksverksamhet med förstärkt förmedling av feriearbeten riktad till gymnasieelever i områden med hög arbetslöshet bland vuxna.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

19 Mottagande och integration

Förslagen i denna del av betänkandet bygger i huvudsak på de förslag som tidigare presenterats i utredningen "Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande" (SOU 2018:22), den så kallade Mottagandeutredningen. Mottagandeutredningens huvudförslag innebar ett delat ansvar för asylmottagandet mellan staten och kommunerna. I ett alternativt förslag föreslog utredningen att staten (Migrationsverket) ansvarar för de sökandes boende och insatser under hela asylprocessen och först därefter kommunplaceras. Rädda Barnen yttrade sig tidigare enbart över utredningens huvudförslag samt den kompletterande promemorian "Ett socialt hållbart boende för asylsökande". Jämlikhetskommissionens betänkande förordar däremot Mottagandeutredningens alternativa förslag som innebär ett statligt ansvar för hela asyltiden, koncentrerat mottagande i centrum där asylutredning genomförs och ärendesortering utifrån hur omfattande utredningsbehovet är. Rädda Barnen yttrar sig därmed över de alternativa förslaget i enlighet med Jämlikhetskommissionens betänkande.

19.3.1 Asyltiden

Rekommendation: Genomför Mottagandeutredningens alternativa förslag om ett statligt ansvar för hela asyltiden, koncentrerat mottagande i centrum där asylutredning genomförs och ärendesortering utifrån hur omfattande utredningsbehovet är.

Rädda Barnen avstyrker betänkandets förslag att genomföra Mottagandeutredningens alternativa förslag om ett statligt ansvar för hela asyltiden, koncentrerat mottagande i centrum där asylutredning genomförs och ärendesortering utifrån hur omfattande utredningsbehovet är.

Kommissionen menar att ett statligt ansvar under hela asyltiden är att föredra då staten har ett nationellt ansvar för migrationspolitiken. Enligt betänkandet lämnar den organiseringen bättre förutsättningar för likvärdighet, stabilitet och förutsägbarhet för de asylsökande samt säkerställer att den första tiden i Sverige är ordnad, fokuserad på asylutredningen och framåtsyftande mot etablering, eller i förekommande fall arbete med återvändande för de asylsökande som inte beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Enligt kommissionens betänkande skulle nackdelen med detta jämfört med mottagandeutredningens huvudalternativ vara att vistelsetiden på anläggningsboendet blir längre, men det skulle ändå röra sig om i genomsnitt betydligt kortare tider än med dagens system.

Rädda Barnen ser att det i teorin kan finnas fördelar med betänkandets förslag att asylprövningen koncentreras till ett antal mottagandecentra, där asylsökande bor och deltar i tidiga insatser under asyltiden. Både för att kunna påskynda asylprocessen men även integrationsprocessen för de som får uppehållstillstånd. Rädda Barnen vill emellertid understryka att korta asylprocesser inte får ske på bekostnad av rättssäkerheten. Vi ser även flera risker med stora center. Exempelvis, om det inte kan garanteras att barn i familj endast kommer att vistas i ankomstcenter en begränsad tid kan integrations- och etableringsprocessen snarare stanna av och den psykiska ohälsan öka. Innan ett mer koncentrerat mottagande skulle kunna genomföras behöver en del viktiga aspekter klargöras. Eftersom en hel del asylärenden är av mer komplicerad natur och kräver längre handläggningstider, skulle vistelsen i ankomstcenter att bli betydligt längre än en månad för vissa asylsökande. Rädda Barnen önskar ett förtydligande avseende hur dessa ärenden skulle komma att behandlas. Det bör även utredas närmare var ankomstcentren ska placeras, eftersom förutsättningarna för integration och etablering blir sämre om centren hamnar alltför långt från samhällen. Det gäller inte minst barns möjligheter till undervisning men även tillgången till vård och annan samhällsservice. Det är även nödvändigt att det finns tillräckliga resurser i form av offentliga biträden och tolkar, annars riskerar anvisningsprocessen att försenas ytterligare, något som även Mottagandeutredningen lyft som en riskfaktor för en effektiv asylprocess.

Vår erfarenhet av större boenden såsom Jägersbo i Skåne visar att det oftast tar längre tid än beräknat att få beslut i asylärendet och att barnen under den tiden inte har tillgång till skola och aktiviteter eftersom ansvarig kommun inte kan tillgodose skola för barn under enbart en "kort" tid. Vidare finns det risker med att samla många människor som ofta har upplevt svåra händelser på samma begränsade område under en väldigt känslig period vilket asylprövningen utgör. Det har även visat sig att utformningen av boenden påverkar de asylsökandes brottsutsatthet.¹ Kvinnor och barn befinner sig i en särskilt utsatt situation på större boenden. Även ryktesspridning förenklas och personer som anser sig ha samma skyddsskäl får olika beslut vilket kan skapa oro. Det är också troligt att personer med avslagsbeslut skulle befinna sig i samma miljöer som de som precis anlät vilket kunde påverka boendemiljön negativt.

Det behöver också förtydligas vilka aktörer som skulle ansvara för de tidiga insatserna och hur de skulle koordineras. Det kan spela en avgörande roll för om större boendecenter skulle fungera eller ej.

Rädda Barnen anser i likhet med Mottagandeutredningen att det inte finns anledning att ändra nuvarande ordning gällande anvisning av ensamkommande barn till kommun. Det är emellertid viktigt att ensamkommande barn i likhet med övriga asylsökande får ta del av de av kommissionen föreslagna integrations- och etableringsåtgärderna i form av tidiga insatser. Även vid kortare handläggningstider kommer ett antal barn att fylla 18 år när de fortfarande befinner sig i asylprocessen. Ärenden där sökande närmar sig 18 års ålder eller där åldersutredning ska genomföras bör alltid prioriteras för att undvika att sökande felaktigt prövas som vuxen. Rädda Barnen förespråkar i likhet med andra aktörer en mjukare övergång från barn till vuxen, oavsett om barnet hunnit fylla år eller blivit uppskrivet i ålder. Det är därför väsentligt att det utreds hur dessa ungdomar ska bo, att omflyttningar (och byte av skola) undviks och vilket stöd i övrigt de kan ha behov av. Ur ett integrations- och etableringsperspektiv vore det ovärderligt att ungdomarna får bo kvar i den kommun det börjat rota sig i. Rädda Barnen vill dock poängtera att kommunerna måste kompenseras fullt ut ekonomiskt i det fall man får ett fortsatt ansvar för ensamkommande som uppnår myndig ålder.

Rekommendation: Den så kallade EBO-lagen bör upphävas. Asylsökande som ordnar egen bostad under asyltiden ska inte ha rätt till dagersättning.

Förslag: Uppdra åt Arbetsförmedlingen att genomföra kartläggningar av asylsökandes utbildning och yrkeserfarenhet. Utnyttja statistiskt baserade matchningsalgoritmer i Migrationsverkets bosättning av dem som fått uppehållstillstånd. Utvärdera verksamheten efter några år.

I betänkandet föreslås att den så kallade EBO-lagen bör upphävas helt. Asylsökande som ordnar egen bostad under asyltiden ska inte ha rätt till dagersättning. Kommissionen anser att när närmare 60 procent av de asylsökande ordnar eget boende och detta koncentreras till ett fåtal kommuner och områden, urholkas principen om mottagande efter bärkraft, och det blir betydligt svårare att styra den geografiska fördelningen av nyanlända. Vidare framhävs att detta kan bidra till ökad segregation och trångboddhet och svårigheter för kommuner där många asylsökande bosätter sig. Möjligheten till eget boende anses även kunna leda till psykisk och fysisk ohälsa, arbetslöshet och svårigheter för barn och unga att klara av skolan. Kommissionen menar att det kan bli svårt att i enlighet med nuvarande ordning upprätthålla en förteckning över områden och kommuner där det av sociala hållbarhetsskäl är olämpligt att asylsökande bosätter sig.

Rädda Barnen konstaterar att kommissionens förslag, precis som Mottagandeutredningens förslag, innebär en begränsning av asylsökandes frihet att välja eget boende, samtidigt som det skulle kunna få positiva effekter på sikt. Vi delar kommissionens bild av att de områden som egenbosatta nyanlända som regel flyttar till ofta kännetecknas av segregation, socioekonomisk utsatthet och hög

arbetslösheten. Vi anser dock att denna fråga behöver utredas vidare innan ytterligare lagändringar genomförs. Det behövs en grundligare analys av vad som händer om många även i fortsättningen väljer att ordna sitt eget boende, inte minst ur ett barnperspektiv. Det är högst osäkert om antalet personer i EBO kommer att minska i någon större utsträckning oaktat förslaget, och att arbeta med incitament är ofta mer effektivt än att använda sig av bestraffningar. Tyvärr konstaterar vi också att det saknas en regelrätt barnkonsekvensanalys vad gäller avskaffandet av EBO.

För att systemet med större boenden ska fungera långsiktigt i praktiken måste levnadsförhållandena hålla en högre standard än de boenden som finns i dag, i annat fall riskerar folk att flytta oavsett. Att begränsa asylsökandes möjlighet att välja var de vill bosätta sig riskerar också att förmedla en negativ syn på asylsökande och deras förmåga att själva bestämma över sina liv. Såsom tidigare framförts kan EBO även ha positiva effekter på integrationen eftersom närhet till släkt och vänner med samma bakgrund kan ge vissa fördelar och underlätta ankomsten till ett nytt land. Dock finns det även negativa aspekter såsom att asylsökande utnyttjas på en svår bostadsmarknad och lockas att köpa adresser på andra orter än de egentligen bor på.

Rädda Barnen vill dessutom framföra att även om ensamkommande barn skulle undantas, är barn i familj en grupp som kan komma att drabbas av förslaget att upphäva bestämmelserna om EBO. Trots att Mottagandeutredningen lyfter vikten av att följa upp situationen för de barn vars föräldrar, trots begränsningar i EBO, väljer att bosätta sig i ett socialt utsatt område och därmed nekas dagarsättning, är Rädda Barnen oroad för att dessa barn kan komma i kläm.

Det krävs därför ett förtydligande kring ansvaret för att följa upp situationen för de barn i familjer som nekas dagarsättning samt vilket stöd som kan ges och av vem om det framkommer att barn far illa. Personer som idag väljer eget boende istället för anläggningsboende har inte alltid tillräcklig kunskap om vad det i praktiken innebär. Barnfamiljer bör därför alltid ges en möjlighet att i ett senare skede välja anläggningsboende även om de inledningsvis valt eget boende. Det finns annars en risk att dessa barn hamnar i ännu större socioekonomisk utsatthet och får sämre integrationsmöjligheter på lång sikt.

Förslag: Ändra lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare så att målgruppen för insatsen utökas till att omfatta även asylsökande.

Rädda Barnen tillstyrker kommitténs förslag att ändra lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare så att målgruppen för insatsen utökas till att omfatta även asylsökande.

På så sätt skulle samhällsorienteringen tidigareläggas till asyltiden. Kommissionen menar att det vore enklast och mest effektivt att utnyttja den redan existerande samhällsorientering som ges till flyktingar och skyddsbehövande som fått uppehållstillstånd och anhöriginvandrare. Rädda Barnen delar bilden att grunden av den befintliga samhällsorienteringen kan användas men att det behöver göras vissa tillägg under asyltiden. Dessa tillägg bör vara ett fokus på hur asylprocessen går till, vad som händer vid ett kommunalt mottagande men viktigast är att det blir ett hälsoperspektiv som genomsyrar informationen.

Enligt betänkandet ska kommunen ha ansvaret för de samhällsorienterande insatserna, medan Arbetsförmedlingen bör få ansvar för förberedelser för arbetsmarknaden, inklusive kartläggning och validering av kompetenser. Det bör vara obligatoriskt för asylsökande att delta. I detta hänseende vill Rädda Barnen dock poängtera att det bör finnas ventiler och möjlighet till individanpassad samhällsorientering för personer som av olika anledningar kan ha svårt att delta, såsom ensamstående kvinnor eller personer med någon form av funktionsvariationer. Utifrån vår erfarenhet behöver barnaktiviteter/omsorg tillgodoses i många fall för att möjliggöra deltagande.

Kommissionen framhåller att asylsökande som bedöms få återvända ska förberedas för det, och asylsökande med goda utsikter att få stanna ska påbörja integrationsinriktade insatser. Rädda Barnen vill dock lyfta riskerna och svårigheterna med att kategorisera asylsökande i ett tidigt skede även om detta görs i någon mån redan idag. Tyngdpunkten bör ligga på att ge varje asylsökande en rättssäker individuell prövning av asylskälen och ge en möjlighet till etableringsfrämjande insatser i ett tidigt skede. Detta kan stärka individer både i de fall där den sökanden får stanna i Sverige samt när sökanden får avslag och behöver förbereda sig på återetablering i sitt hemland. Många av de människor vi möter har olika former av status under sin tid i Sverige, en del byter spår. Detta kräver en viss flexibilitet i systemet.

Förslag: Regeringen bör skyndsamt låta utreda utformning av och nivå på dagersättningen för asylsökande, så att en större del av de basala behoven täcks.

Rädda Barnen välkomnar med enfasett betänkandets förslag att regeringen skyndsamt bör låta utreda utformning av och nivå på dagersättningen för asylsökande, så att en större del av de basala behoven täcks. Precis som kommissionen lyfter har dagersättningens belopp inte justerats sedan 1994 då de infördes, och i praktiken räcker de inte till allt de avser. Inte till blöjor och vinterkläder till barn. Detta är en brist som Rädda Barnen påtalat vid flera tillfällen. Det är inte rimligt att hålla kvar dagersättningen på så låga nivåer som idag. Vi önskar dessutom ett förtydligande om att alla basala behov ska täckas, inte bara en större del.

I betänkandet konstateras att en höjning av dagersättningen skulle innebära en statlig utgiftsökning av motsvarande storlek. Samtidigt skulle utgifterna för särskilda bidrag minska, om än förmodligen inte i samma utsträckning. Migrationsverkets administration av ansökningar om särskilt bidrag skulle också minska. Dagersättningarna för asylsökande bör därför höjas även för att reducera den administrativa bördan. Insatsen bör leda till förbättrad levnadsnivå, inte minst för asylsökande barn. Rädda Barnen instämmer till fullo med denna analys.

19.3.2 Nyanlända barn och ungdomar

Rekommendation: Kommunerna bör åläggas att säkerställa att information om att förskola erbjuds och om fördelarna med förskola för barnet når alla föräldrar. För detta krävs också att kommunerna följer upp vilka barn i kommunen som deltar i förskolan och inte.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

19.3.4 Jämställd integration

Rekommendation: Utrikes födda kvinnor med kort utbildning och ringa arbetslivserfarenhet är en grupp där många kan vara i behov av en avpassad, sammanhållen introducerande etableringsinsats. Arbetsförmedlingen måste kunna erbjuda sådana insatser till behövande. Insatserna bör effektutvärderas med ett bredare integrationsfokus än ett rent arbetsmarknadsperspektiv.

Rädda Barnen tillstyrker rekommendationen med hänvisning till att stöd utifrån ett helhetsperspektiv alltid är bättre ur ett barnrättsperspektiv. Effektutvärderingar av denna typ av stödinsatser bör även beakta om de kvinnliga deltagarna är mammor till minderåriga hemmavarande barn och hur de upplever insatserna i relation till deras roll som förälder och barns välbefinnande.

Rekommendation: Myndigheter ska informera om möjligheten för föräldralediga nyanlända invandrare att delta i sfi med bibehållen föräldrapenning på grund- och lägstannivå. Informationen ska även ingå i den samhällsorientering som i dag lämnas inom etableringsprogrammet och föreslås ges till asylsökande (19.3.1 ovan).

Rädda Barnen tillstyrker denna rekommendation men vill samtidigt lyfta vikten av fortsatta initiativ inom ramen för den öppna förskolan där språkträning även integreras med stimulerande och utvecklande aktiviteter för barn.

Bedömning: Hedersnormer och hedersrelaterat våld och förtryck begränsar framför allt många flickors och unga kvinnors livsmöjligheter, men även pojkar och män drabbas. Att motverka hedersrelaterat våld och förtryck är en jämlikhetsfråga som kommer att vara aktuell under lång tid, och många olika insatser är angelägna.

Rädda Barnen delar denna bedömning. Vi ser stora brister i hur barns rättigheter tillgodoses i den hedersrelaterade kontexten. Detta trots att regering och riksdag genom åren skärpt lagarna för att skydda barn mot hedersrelaterat våld och förtryck, och trots att barnkonventionen, som blivit lag, tydligt visar att alla barn är rättighetsbärare. Nu krävs mer än lagar och ord från politikerna. Nu krävs praktisk handling från samhället.”

Rädd Barnen rekommenderar **kommuner** att:

- Systematiskt arbeta för att barn via förskolan och skolan får kunskap om våld och rättigheter.
- Arbeta med normkritiskt våldsförebyggande program i skolan och uppmärksamma både flickor och pojkars situation utifrån hedersrelaterat våld och förtryck. Pojkar och unga män riskerar att leva med dubbel utsatthet genom att både utsättas och utsätta andra, att kontrolleras och samtidigt tvinga kontrollera till exempel en flicka i släkten.
- Kultur- och idrottsförvaltningen ska begära en handlingsplan från idrottsföreningar för att förebygga, upptäcka och hantera misstanke om våld, begränsningar, könsstympning och kränkningar.
- Socialförvaltningen ska
 - Ha som rutin att fråga barn om utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck.
 - Ordna utbildning för sin egen personal, för personal på skyddade boenden, familjehem samt för jourfamiljer som tar emot ungdomar som levt med hedersförtryck.
 - Erbjuder en långvarig stödkontakt för ungdomar som bryter med sin familj.
 - Stärka stödet till unga med funktionsvariationer och till HBTQ-ungdomar som lever inom en hederskontext.
 - Arrangera utbildningar och samtalsgrupper för föräldrar och vuxna, särskilt koncentrerat mot nyanlända föräldrar och vuxna på SFI, med fokus på barnkonventionen och Sveriges lagstiftning utifrån en hederskontext.

Rädda Barnen rekommenderar **regioner** att:

- Införa rutiner så att personal inom elevhälsan, första linjen, barn- och ungdomspsykiatri och ungdomsmottagningarna screenar för förekomst av våld och förtryck i vårdkontakter med barn.
- Erbjuder specialistvård och samtalsstöd för tjejer som blivit könsstympade i hela landet.
- Säkerställa att läkare och vårdpersonal inte erbjuder oskuldskontroller och oskuldsingrepp.

Rädd Barnen rekommenderar **Regeringen** att:

- Införa tydliga nationella kvalitetskrav för Barnahus och reglering så att tillgång till Barnahus finns i hela landet. Där ska alla barn som drabbas av våld få ett likvärdigt och samordnat stöd utifrån barnets bästa.

Slutligen avser regeringen tillsätta en utredning som ska lämna förslag på en nationell strategi i syfte att motverka våld mot barn, däribland hedersrelaterat våld och förtryck. Det välkomnar vi, men det är viktigt att strategin kan omsättas i praktiken

19.3.5 Ökad statlig finansiering av integrationen

Förslag: Utred ett utökat statligt ansvar för nyanlända flyktingars bosättning, etableringsinsatser och försörjning under en längre tid än de två år som anges i bosättningslagen och etableringslagen.

Rädda Barnen tillstyrker kommissionens förslag. Huvudansvaret för etablering och integration ligger i dag efter en inledande period med statligt ansvar hos kommunerna. Enligt kommissionens bedömning bör staten ta ett mer långvarigt ansvar, framför allt för att underlätta för kommuner med svaga ekonomiska förutsättningar.

Vi håller med om att en tvåårig etableringstid är för kort. Vidare är systemet idag inte anpassat efter olika individuella behov eller utifrån ett familjeperspektiv. Det är viktigt att även barns specifika etableringsbehov lyfts och att någon aktör har ett uttryckligt ansvar för barns integrationsprocesser. Då det kan vara utmanande för staten att ta det ansvaret kan kommunen vara mer lämpade att ansvara för barnfamiljers etablering. För detta bör kommunerna i så fall kompenseras ekonomiskt.

Vi vill här poängtera att det är viktigt att anvisade nyanlända ses som nya kommuninvånare, helt i enlighet med bosättningslagens intentioner samt att kommunerna inkluderar gruppen nyanlända i sina planer gällande bostadsförsörjning. Då många kommuner idag anser att de har ett tidsbegränsat ansvar som enbart gäller under etableringsperioden och ofta tillhandahåller tillfälliga bostadslösningar av låg kvalitet, ger detta dåliga förutsättningar för integration och etablering. När etableringsperioden lider mot sitt slut anser kommunerna att de nyanlända måste ordna eget boende. Rädda Barnen är därför helt emot genomgångsbostäder som de fungerar i sin nuvarande form och de drabbar barn i familj särskilt hårt. Överlag borde samhället ta ett större ansvar för bostadsförsörjningen för samtliga grupper, inte minst för att undvika att de mest utsatta grupperna på bostadsmarknaden ställs mot varandra.

19.3.6 Arbetskraftsinvandring

Förslag: Anställningserbjudandet som lämnas in till Migrationsverket vid prövningen av arbetstillstånd ska vara rättsligt bindande.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget med anledning av barnets bästa. En osäker migrationsstatus riskerar att få mycket negativa konsekvenser för barn. Samhället bör vinnlägga sig om att medföljande barn till arbetskraftsinvandrare tillförsäkras en trygg och förutsägbar etableringstid.

20 Bostäder och grannskap

20.3.1 Förbättrad tillgång till ekonomiskt överkomliga bostäder

Förslag: Återgå till den målformulering för bostadspolitiken som gällde fram till 2008.

Målformuleringen bör lyda:

Målet för bostadspolitiken är att alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska bidra till jämlika och värdiga levnadsförhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget då denna målformulering på ett tydligare sätt lyfter bostadspolitikens roll i främjandet av goda levnadsförhållanden för barn.

20.3.4 En social bostadspolitik

Bedömning: Det är ett alltför stort steg att förändra de kommunala allmännyttiga bostadsbolagens roll från den generella bostadsförsörjningen till att erbjuda boende för en selekterad grupp med större behov, eftersom det skulle innebära att stora grupper som i dag bor i allmännyttan inte skulle tillhöra allmännyttans målgrupp framöver. Ett allmännyttigt statligt bostadsbolag som verkar för boendelösningar för utsatta grupper bör i stället analyseras.

Förslag: Regeringen bör låta undersöka fler alternativ för en svensk social bostadssektor, däribland en statlig allmännytta, genom tilläggsdirektiv till utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget att låta undersöka fler alternativ för en svensk social bostadssektor genom tilläggsdirektiv till utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning. Särskild hänsyn bör tas till att Barnkonventionen blev svensk lag i januari 2020. Barnkonventionsutredningen som lämnade över sitt betänkande till den svenska regeringen i november 2020 konstaterade att Barnkonventionen är uttrycklig med att en bostad är grundläggande för att barns rätt till den levnadsstandard som krävs för dess fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling skall kunna uppfyllas. I artikel 27 tydliggörs det genom fokus på barnets utveckling dessutom att det inte endast materiell välfärd som avses. Utgångspunkten är alltså inte barnets familjs ekonomi utan om barnet ges de förutsättningar som krävs för sin utveckling. Av artikel 27.3 framgår att en stat, i enlighet med nationella förhållanden och inom ramen för sina resurser, ska vidta lämpliga åtgärder för att bistå föräldrar och andra som är ansvariga med materiellt bistånd och stödprogram för barnet att genomföra barns rätt till en skälig levnadsstandard. Särskilt nämns mat, kläder och bostad. Rädda Barnen vill särskilt framhålla att trygga och säkra boendeförhållanden är grundläggande för att barns behov och rättigheter inom en rad andra områden, till exempel utbildning och hälsa, skall främjas. Ett tillfälligt tak över huvudet kan aldrig ses som tillräckligt för att uppfylla barnets rätt till ett lämpligt boende. En utredning av olika alternativ för en social bostadssektor bör därför även se hur de tillfälliga boendelösningar som idag erbjuds barnfamiljer i form av vandrarhemsboenden och olika former av villkorade sociala kontrakt i en större utsträckning kan ersättas av mer permanenta lösningar som gynnar barns utveckling och välmående. Rädda Barnen ser med stor oro hur barn idag far illa genom att deras familjer inte anses ha tillräckliga stödbehov för att omfattas av långsiktiga boendestödande insatser genom socialtjänsten i vissa av landets kommuner. De hänvisas att på egen hand lösa sin bostadssituation utan att deras förutsättningar att kunna göra detta i praktiken utreds. Därav menar Rädda Barnen att även socialtjänstens roll och ansvar för samverkan med en social bostadssektor bör utredas och synliggöras med en större tydlighet.

Förslag: Lagstiftningen om allmännyttiga kommunala bostadsbolag ses över med syfte att förtydliga det handlingsutrymme för att bedriva social bostadspolitik som finns inom ramen affärsmässighetskravet. Även detta bör kunna göras genom tilläggsdirektiv till utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget att lagstiftningen om allmännyttiga kommunala bostadsbolag ses över med syfte att förtydliga det handlingsutrymme som finns för att bedriva social bostadspolitik. En sådan översyn bör göras med både ett tydlig barnrätts- och jämställdhetsperspektiv för att belysa och åtgärda de mekanismer som verkar diskriminerande gentemot bland annat barn till föräldrar med låga inkomster, barn till ensamförsörjande kvinnor med erfarenhet av våldsutsatthet samt barn till föräldrar som är överskuldsetta.

Förslag: Regeringen bör införa en statlig hyresgaranti med Försäkringskassan som ansvarig myndighet.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget om ett införande av en statlig hyresgaranti.

Rekommendation: Regeringen bör ge Boverket och Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans med intresserade kommuner pröva och utvärdera ett antal modeller som ger strukturellt hemlösa barnfamiljer rätt till boende.

Rädda Barnen tillstyrker rekommendationen att regeringen bör ge Boverket och Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans med intresserade kommuner pröva och utvärdera modeller som ger strukturellt hemlösa barnfamiljer rätt till boende. Rädda Barnen vill även lyfta vikten av att Sverige i en större utsträckning allokera medel inom ramen för ESF+ till arbete ämnat att åtgärda och förebygga hemlöshet bland barnfamiljer. Samverkan med akademien och civilsamhället skulle också kunna stärka initiativ av detta slag.

Förslag: En utredning behöver initieras för att fastställa i vilken utsträckning bostadsbidrag inte godkänns som inkomst bland fastighetsbolagen. Syftet med en sådan utredning bör vara att antingen via lag eller via frivilliga överenskommelser uppnå en situation där bostadsbidraget kan användas för att efterfråga en bostad i högre utsträckning än i dag.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget till en utredning för att fastställa i vilken utsträckning bostadsbidrag inte godkänns som inkomst bland fastighetsbolagen. Detta är av särskilt stor vikt för barnfamiljer med låga inkomster och ensamförsörjande hushåll med barn då de i större utsträckning än andra grupper är mottagare av bostadsbidrag.

Förslag: Bostadsbidraget bör återupprättas som bostadspolitiskt instrument. Detta kräver en resursförstärkning av bostadsbidraget, med sikte på att höja den bidragsgrundande bostadskostnaden och ersättningsgraden. Regeringen bör ge ett tilläggsdirektiv till Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (S 2018:13) med uppdrag att föreslå ett antal alternativa utformningar inom ramen för ett givet resurstillskott.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget att bostadsbidraget bör återupprättas som ett bostadspolitiskt instrument med hänvisning till dess viktiga roll som ett familjepolitiskt omfördelande instrument som gynnar barns levnadsvillkor.

Förslag: Inför ett lagstadgat krav på hyresgästernas möjlighet att välja nivå vid renovering.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget om införande av ett lagstadgat krav på hyresgästers möjlighet att välja nivå vid renoveringar. Detta inte minst för att komma till rätta med att barnfamiljer inte har råd att bo kvar i sin bostad på grund av hyreshöjningar, som görs med hänvisning till renoveringar som är mer omfattande än vad som krävs för att en bostad ska ha en skälig standard.

22 Konsumentpolitik

22.3.4 Absolut preskription för konsumentfordringar

Förslag: Inför en absolut preskription för långvarigt överskuldsatta när det gäller konsumentfordringar i preskriptionslagen.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget. Barn vars vårdnadshavare är överskuldsatta utgör ett mörkertal i barnfattigdomsstatistiken. Men dessa barn erfar samma, negativa lång- och kortsiktiga konsekvenser av att växa upp med för knapp ekonomi som alla andra barn som gör det. Regeringen presenterade 2013 en utredning som pekade på sambandet mellan låga inkomster och överskuldsättning. I samtal med budget- och skuldrådgivare, har Rädda Barnen uppfattat att de upplever en förskjutning från att

familjer tar emot försörjningsstöd till att de istället tar lån. Rädda Barnen vill därför framför allt se kraftfullare åtgärder mot att föräldrar hamnar i överskuldssatthet.

23 Hälsa- och sjukvård

23.3.1 Det tidiga livet

Rekommendation: Kommissionen ser positivt på ambitionen i den nationella strategin för stärkt föräldraskapsstöd med mer riktade insatser mot familjer med förhöjd risk för ohälsa. En viktig beståndsdel i politiken bör vara att utvärdera de initiativ som tas för att nå de grupper som i lägre utsträckning deltar i de generella mödra- och barnhälsovårdsprogrammen.

Rädda Barnen tillstyrker rekommendationen.

Förslag: Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utreda om ett nytt nationellt barnhälsovårdsregister ska upprättas, eller om en utveckling av det nu existerande kvalitetsregistret BHVQ är att föredra.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

23.3.3 En jämlik och behovsbaserad hälsa- och sjukvård

I vårt remissvar på *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa (Sou 2017:47)* skrev vi bl.a: *Detta slutbetänkandes erkännande av komplexiteten i folkhälsoarbetet är grundläggande och avgörande, men långt ifrån tillräcklig för att komma tillrätta med den ojämlikhet i uppväxtvillkor och förutsättningar för en god hälsa bland barn som lever i Sverige. Rädda Barnen efterlyser konkretion och större tydlighet i vilka åtgärder för hur en jämlik hälsa ska uppnås. Rädda Barnen vill särskilt framhålla vikten av regelmässiga barnkonsekvensanalyser inom hela folkhälsoområdet, i synnerhet inom barnomsorg, skola, hälsa- och sjukvård samt socialförsäkringsområdet. En översyn av ersättningsystemen kan vara exempel på just sådana konkreta åtgärder.*

24 Transfereringar- barn och familj

24.3.1 Inkomststöd till barnfamiljer

Förslag: För att synliggöra konsekvenserna av genomförd eller utebliven uppräknings av transfereringarna bör budgetlagen kompletteras med ett krav på att budgetdokumenten ska innehålla en stående redovisning av vilka justeringar som har gjorts i transfereringssystemen i relation till den utveckling som skulle gälla vid full följsamhet gentemot reallönerna.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget och rekommenderar att regeringen vidtar åtgärder för att indexera bidragen, och på så sätt minska risken för dolda besparingar och att de familjepolitiska stöden fortsätter att urholkas värdemässigt.

Bedömning: En förstärkning av barndelen av bostadsbidraget är en effektiv väg att gå för att samtidigt stärka hushållsekonomin och underlätta bostadsförsörjningen för barnfamiljer med låga inkomster.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget, men med tillägget att bostadsbidraget inte når de barn som lever utan en fast bostad. Vi anser att denna grupp, i strid med artikel 26 i FN:s konvention om barnets rättigheter, riskerar att inte få sin rätt till social trygghet.

Förslag om utredning om hur graviditet hanteras i socialförsäkringen.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget.

Rekommendation: Förslagen från utredningen för en modern föräldraförsäkring genomförs vad avser
1. fler föräldrapenningdagar reserverade för varje förälder
2. merparten ska tas ut innan barnet fyller 3 år, varefter föräldrarna tilldelas 10 föräldrapenningdagar per barn och år till och med barnet fyller 10 år

3. lägstanivådagarna avskaffas

Rädda Barnen har följande synpunkter på ovanstående rekommendationer, vilka vi även gett uttryck för i remissvar på Slutbetänkande av utredningen om en modern föräldraförsäkring, SOU 2017:101: Rädda Barnen håller ser mycket positivt att förslaget om att barnet till följd av ytterligare reserverade månader skulle få en ökad tillgång till framförallt sina fäder. Detta eftersom fäder i dag är de som inte tar ut många dagar med föräldrapenning. På en strukturell nivå kommer detta att gagna de flesta barn. Rädda Barnen är dock bekymrade över att förslag sällan i tillräcklig grad beaktar särskilt utsatta grupper barns situation. De barn vi ser som riskerar att inte få det stöd de behöver är:

- Barn som upplevt trauman under krig eller flykt
- Barn till ensamstående föräldrar
- Barn som inte har två fullt fungerande föräldrar
- De av de äldre barnen som har ett något större omsorgsbehov än genomsnittet

1. För att Rädda Barnen utan stor oro ska kunna ställa sig bakom förslag om fler reserverade föräldradagar behövs konkreta förslag på hur dessa barns rättigheter ska skyddas. Det kan finnas många anledningar till att den ena föräldern inte kan ta huvudansvaret för barnets omvårdnad. Det förtjänar att påpekas att det inte behöver vara en far som är olämplig att vårda barnet. Utredningen SOU 2017: 101 går igenom de situationer då man redan idag kan göra undantag från fördelningen av föräldrapenningdagar, och föreslår utöver dessa endast en ytterligare undantagssituation, nämligen då den ena vårdnadshavaren avtjänar ett långvarigt fängelsestraff. Rädda Barnen anser inte att detta förslag räcker för att värna om de särskilt utsatta barn som bara har en fullt ut fungerande vårdnadshavare.

Rädda Barnen anser visserligen att de situationer då fler reserverade föräldradagar inte är till barnets bästa, egentligen inte ska lösas med hjälp av föräldraförsäkringen, utan inom ramen för individ- och familjeomsorgen. Men som Rädda Barnen även i tidigare remissvar pekat på, med tanke på den ansträngda arbetssituation och den allmänna otillräcklighet som landets socialtjänster kan vittna om, så är det svårt att känna sig övertygad om att socialtjänsten kommer att kunna ge det stöd som föräldrarna och barnen behöver. Utredningens förslag måste därför kompletteras med en kraftfull förstärkning av individ- och familjeomsorgens resurser. Så länge detta inte sker är det med stor oro Rädda Barnen ändå väljer att ändå stödja utredningens förslag om att reservera fler dagar för respektive förälder, med tanke på den positiva effekt det ger för flertalet barn i Sverige.

2. Rädda Barnen har invändningar mot rekommendationen att endast ge föräldrapenningdagar per barn och år till och med barnet fyller 10 år. Antal dagar per år efter barnets tredje levnadsår är lågt i förhållande till statistiskt underlag utifrån hur vårdnadshavarnas faktiska uttag sett ut på senare tid. Utifrån det antal lovdagar, studiedagar och APT som finns reglerad i skollagen matchar det föreslagna antalet dagar inte med det reella behovet. Utredningen SOU 2017: 101 betonar att målsättningen är att skapa en balans mellan familje- och arbetsliv, därför bör också dagarna fram till tioårsdagen faktiskt underlätta detta. Är det så att en av föräldrarna av några anledningar inte kan, vill eller att det inte är lämpligt att ta ut sin andel av de fem dagar som är möjliga, försvåras situationen mycket för den ena föräldern som endast kan ta fem dagar per år, med möjlighet till att överföra maximalt två dagar till den andra vårdnadshavaren. Detta får i slutändan konsekvenser för barnet som inte har möjlighet att vistas hemma och med sin förälder vid lovdagar eller studiedagar.
3. Rädda Barnen ser att de ekonomiska konsekvenser för den enskilde är små, och har således inga synpunkter på förslaget. För de föräldrar som tar ut grundnivå ser Rädda barnen en marginellt positiv effekt.

26 Kriminalpolitik

26.3.1 Ökad kunskap om effekten av olika åtgärder

Rekommendation: Höj ambitionsnivån beträffande systematisk effektutvärdering av brottsförebyggande åtgärder och metoder för återanpassning inom en lämplig organisatorisk ram.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget, inte minst mot bakgrund av att den kriminalpolitiska debatten idag saknar så väl förankring i forsknings- som barnperspektiv.

26.3.2 Allmänt om brottsförebyggande och brottsbekämpning

Rekommendation: Granska 34-punktsprogrammet och andra liknande initiativ ur ett forskningsperspektiv.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget, med tillägget att vi vill se ett barnrättsperspektiv både när det gäller barn som lagöverträdare och barn som brottsoffer.

27 Institutionella frågor

27.3.3 EU-relaterade frågor

Rekommendation: Gör en systematisk genomgång av några av de olika lagar som implementerar EG-rätten i syfte att identifiera outnyttjat handlingsutrymme med avseende på jämlikhetsperspektivet.

Rädda Barnen tillstyrker rekommendationen.

27.3.4 Breddat politiskt inflytande

Förslag: Tillsätt en ny maktutredning med inriktning mot det politiska systemets integritet. Lämpliga förebilder kan hämtas från den amerikanska forskning som har citerats i texten.

Rädda Barnen tillstyrker förslaget. Rädda Barnen ser med oro på demokratiutvecklingen både nationellt och globalt. Frågor om grundläggande demokratiska värden tycks var under förhandling på ett sätt som vi inte riktigt sett tidigare under vår drygt hundraåriga historia. Vi delar denna oro inte minst med andra civilsamhällesorganisationer och tar gemensamt med dem steg för att bromsa denna negativa utveckling. Därför vill vi i detta sammanhang påminna om ett starkt civilsamhälles roll i en stark demokrati. I vårt remissvar till utredningen *SOU 2019:35 Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället* skrev vi bl.a. följande: *Rädda Barnen anser att utredningen om demokrativillkor är ett tecken på att de offentliga organen betonar risker för demokratin som de anser sig se i civilsamhällets uttrycksformer och aktiviteter. Och att utredningen är ett tecken på att nivån av tillit gentemot idéburna organisationer sjunker. För att nå en hög grad av sammanhållning och tillit i det svenska samhället har samhällets olika sektorer en viktig uppgift var och en för sig men också att samverka. När det offentliga och civilsamhället samverkar och har respekt för varandras särart och olika uppdrag, kan tillit och rättigheter öka. Dessutom ser Rädda Barnen att det vid ett tillsättande av en ny maktutredning är viktigt att civilsamhällets organisationer bereds möjlighet att vara med tidigt i ett sådant arbete.*

29 Finansiering

29.3 Finansiering – översikt

Förslag: Justera temporärt målet för det internationella biståndet till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, i enlighet med Sveriges internationella åtagande. Utnyttja de frigjorda 0,3 procenten för att säkerställa en bättre fungerande mottagnings- och etableringsprocess i landet.

Rädda Barnen avstyrker förslaget. Rädda Barn som medlem av Concord ställer sig bakom ställningstagandena i ConCORDS remissvar. Vi delar sålunda slutsatsen att *det illa underbyggda förslaget att temporärt minska nivån på det internationella biståndet bör avvisas eftersom det skulle drabba miljontals utsatta människor, försämra effektiviteten i det svenska biståndet, påverka Sveriges internationella relationer och utrikespolitiska åtaganden negativt. Förslaget ställer utsatta grupper mot varandra, vilket är särskilt allvarligt i en tid då vi sitter med facit på hur snedfördelade de sociala och ekonomiska konsekvenserna av pandemin och klimatförändringarna är globalt.* Rädda Barnen anser att en ökad jämlikhet i Sverige inte ska ske på bekostnad av jämlikheten mellan länder.

Maria Frisk
Sverigechef
Rädda Barnen